

PUBLIKÁCIÓK

(tudományos)

Gaál Botond

2009. március

(Az 1985 utáni írások *félkövér+dőlt* betűkkel kiemelve.)

Könyvek

1. *Tér, idő és az Ige*, Doktori értekezés, Debreceni Református Kollégium (továbbiakban: DRK) Sokszorosító Irodája, Debrecen, 1985. 222 lap.
2. *A természettudományok oktatása és művelése a Debreceni Kollégiumban*, DRK Sokszorosító Iroda, Debrecen, 1988. 98 lap.
3. *Munkácsy Mihály Krisztus-trilógiája és a Biblia*, Blende BT, Debrecen és Nova Invest Kft., Békéscsaba, 1995. 112 lap fotókkal. Megjelent **magyarul, angolul, németül és franciául**. (A fotókat készítette Hapák József.)
4. *The Truth of Reason and the Reality of the World*. Historic Development of Exact Sciences from a Christian Viewpoint. DRHE-Böszörményi Jenő Alapítvány, Debrecen, 2002. 13+188 pages. (Az 5. tétel angol nyelvű változata.)
5. *Az ész igazsága és a világ valósága*. Az egzakt tudományok történelmi fejlődése keresztyén nézőpontból. DRHE - Hatvani István Teológiai Kutatóközpont, Debrecen, 2003. 214 lap.
6. *The Faith of a Scientist - James Clerk Maxwell*. Monograph. DRHE - Hatvani István Teológiai Kutatóközpont, Debrecen, 2003. 91 pages.
7. *Rend és szabadság a mindenségben*. Szerkesztette: Gaál Botond és Végh László. Tudomány és Teológia konferenciakötet. Terjedelem: 176 oldal. DRHE – Hatvani István Teológiai Kutatóközpont, Debrecen, 2005.
8. *A zárt világ felnyitása*. Függelék: *Kérdő Kálmán: Természet, természetleírás és matematika*. DRHE – Hatvani István Teológiai Kutatóközpont, Debrecen, 2007. 132+32 lap.
9. *Opening up a Closed World*. Appendix: *Kálmán Kérdő: Nature, Description of Nature and Mathematics*. DRHE – Hatvani István Teológiai Kutatóközpont, Debrecen, 2007. 138+32 pages. (A 8. tétel angol nyelvű változata.)
10. *A tudományos gondolkodás nyitottsága – Openness of the Scientific Thinking*. Szerkesztette/Editors: Gaál Botond és Végh László. Tudomány és Teológia konferenciakötet. Terjedelem: 240 oldal. DRHE – Hatvani István Teológiai Kutatóközpont, Debrecen, 2007.
11. *Az ember mint lélek*. Szerkesztette: Gaál Botond és Végh László. Tudomány és Teológia konferenciakötet. Terjedelem: 140 oldal. ISBN 978-963-06-6445-5. DRHE – Hatvani István Teológiai Kutatóközpont, Debrecen, 2009.

Könyvfejezet

12. *A Debreceni Református Kollégium története.* Szerkesztette: Barcza József; Lektorálta: Makkai László és Rácz István; 16 szerző; A megírt könyvfejezet címe: *A természettudományok oktatása és művelése a Kollégiumban.* (A Könyvek/2. rövid változata.) Kiadó a Magyarországi Református Egyház Zsinati Irodája, Budapest, 1988. 592-626.

Lektorált tanulmányok

13. *Nemes hagyomány jegyében.* Alcím: A Debreceni Református Kollégium nevelési alapelvei. *Mozgó Világ*, 1982/2.
14. *Higher Education for Liberation.* Tanulmány a *Critique and Challenge of Christian Higher Education* kötetben, Broekelen-ben(Hollandia) tartott előadás szövege. J.H. Kok, Kampen, 1987. 186-187.
15. *Creatio ex nihilo.* Tanulmány a *Választott nép szolgálatában* című kötetben (Czeglédy Sándor 80. születésnapjára), DRK Sokszorosító Iroda, Debrecen, 1989. 62-79.
16. *Egyház, sákramentumok, karizmák.* Tanulmány a *Tovább...* című kötetben (Makkai László 75. születésnapjára), DRK Sokszorosító Iroda, Debrecen, 1989. 119-130.
17. *A theologia és az emberi jogok.* *Theologiai Szemle*, XXXIII. évf. 1990/2. 71-76.
18. *Az egyházkormányzás ajándéka a Szentlélekben. A presbiter-zsinati elvről.* *Theologiai Szemle*, XXXIII. évf. 1990/5. 272-279.
19. *A Református Kollégium a debreceni képzőművészet bölcsője.* Tanulmány a Déri Múzeum 1988. évi évkönyvében. Debrecen, 1990. Megjelent német nyelven is.
20. *Report from the Reformed College of Debrecen.* In *Science and Religion, One world – changing perspectives on reality.* Eds. Jan Fennema and Iain Paul. University of Twente and Kluwer Academic Publishers, 1990. 203.
21. *Magasabbrendű dimenziók a gondolkodásban – Alcím: Polányi Mihály gondolatainak haszna a theológiában.* *Theologiai Szemle*, XXXV. évf. 1991/3. 168-175.
22. *A Szentírás és az antropikus kozmológiai elv.* Társszerző: Végh László. *Theologiai Szemle*, XXXIV. évf. 1991/4. 230-236.
23. *Egy nagy természettudós hite.* Tanulmány Maxwellről. *Theologiai Szemle*, XXXV. évf. 1992/5. 259-266.
24. *A reformáció szerepe a magyar művelődés történetében.* I. Abaúji Szabadegyetem, 1992.
25. *Természettudományos képzés a Debreceni Kollégiumban.* Iskolakultúra sorozat. MTA Debreceni Akadémiai Bizottság, Debrecen, 1992. 34-40.
26. *Maxwell hitvallása és a tudomány forradalma.* *Debreceni Szemle*, I. évf. 1993/1. 65-80.
27. *A reformátori nevelésezsmény az idők mérlegén.* *Theologiai Szemle*, XXXVII. évf. 1994/2. 77-81. Rövid változata megjelent a KLTE 1994. évi Pedagógiai Füzetében.

28. *Munkácsy Mihály Krisztus-trilógiája és a Biblia*. Debreceni Szemle, II. évf. 1994/1. 50-64. (A Könyvek/3. bővebb változata.) Bevezető nélkül megjelent még a Déri Múzeum 1994. évi évkönyvében.
29. *Az Európa-gondolat a felsőoktatásban és a tudományos kutatásban*, Debreceni Szemle, II. évf. 1994/3. 376-378.
30. Eugene M. Osterhaven: *Az egyház hite. Könyv fordítása* (276 lap) angolról magyarra Czeglédy Sándorral. Kálvin János Kiadó, Budapest, 1995.
31. *Vezető tudósok nemzetközi regionális találkozója Debrecenben*. Debreceni Szemle, II. évf. 1994/3. 486-489.
32. *Természettudomány és hittudomány*. Magyar Tudomány, CII. évf. 11. sz. 1374-76. 1995/11. (A második debreceni Tudomány és Teológia Konferenciáról.) Megjelent még a Debreceni Szemle, IV. évf. 1996/1. 142-144., és a Confessio, XXII. évf., 1996/1. 5-7. számában.
33. *A csengeri reformáció üzenete*. Szabolcs-Szatmár-Beregi Szemle, XXX. évf. 1995/2. 165-171.
34. *Vígh István festőművész kiállításán*. Megnyitó beszéd. Erdélyi Tükör, VII. évf. 1995. 3-4. sz. 17-18.
35. *A reformáció szerepe a magyar művelődés történetében*. Református Szemle, Kolozsvár, LXXXVIII. évf. 4. szám, 263-267., 1995. (A 19. pontban felsorolt tanulmány bővített változata.)
36. *A Universe Fine-Tuned for Intelligent Life*. Perspectives, Journal of Reformed Thought, Grand Rapids, Michigan, USA, Volume 10., Number 10., p. 19-23. 1995/12.
37. *Die Situation und Entwicklungsmöglichkeiten der theologischen Ausbildung in Debrecen*. Tanulmánykötetben kiadta a World Alliance of Reformed Churches, Geneva, Switzerland, Theologische Aus- und Fortbildung in Mittel- und Osteuropa, s. 84-86. 1995.
38. *Közös esélyünk a minőség*. Alcím: *Magyar tudományosság a Környező Országokban konferencia tényei és tanulságai*. Debreceni Szemle, IV. évf. 1996/1. 144-151. Megjelent még a Magyar Felsőoktatás 1997/4. és az 1997/5-6. számában.
39. *Gondolatok Bartók Béla halálának 50. évfordulóján*. Debreceni Szemle, IV. évf. 1996/3. 467.
40. *Egyházak és a nemzetállam Közép-Európában*. Theologiai Szemle, XXXIX. évf. 6. szám, 334-339., 1996. Magyarul megjelent még a Református Szemle, Kolozsvár, 1997/1. és a Debreceni Szemle, V. évf. 1997/3-4. számában, 425-435., valamint a Magyar Felsőoktatás 1998/3. és 1998/4. számában. **Angol nyelven: Religious Minorities in Central Europe and their Relationship to the Nation-State**. Megjelent in Reformed World, Volume 47, Number 2., Geneva, Switzerland, 1997. June, 71-82. **Francia nyelven: Les Minorités religieuses et leur relation á l'Etat en Europe centrale**. Megjelent a *L'Europe á la recherche de son ame* című kötetben, ed. Jean-Pierre Bastian et Jean-Francois Collange, Labor et Fides, Geneve, 1999. 55-74. (Az Európa Tanács és a Strasbourgi Egyetem közös konferenciáján elmondott előadás szövege.)

41. *The Trinity and the Concept of Reality in the Thought of James Clerk Maxwell*. Volume 4 (1996) The Concept of Nature in Science and Theology, Part II. Labor et Fides, S.A. Geneva, Switzerland, 1996.
42. *Teller Ede Debrecenben*, Debreceni Szemle, V. évf. 1997/3-4. 539-544.
43. *Fordítás. Halhatatlanság és világosság*. Thomas F. Torrance: Immortality and Light című művének **fordítása** angolról magyarra. Theologiai Szemle, XLI. évf. 1998/2. szám. 70-78.
44. *Epistemological Congruence between Scientific and Theological Logics in Polanyi's Thinking about Ultimate Reality and Meaning*. University of Toronto Press, Canada, U.R.A.M. Volume 20. Numbers 2&3, 1997. 205-215.
45. *Megjegyzések Kodácsy Tamás Isten végtelenségéről című OTDK dolgozatához*. Theologiai Szemle, XLI. évf. 1998/1. 49-52.
46. *Az igazság és a valóság a keresztyén gondolkodás útkeresésében*. Confessio, XXIV. évf. 1998/1. 19-24.; Debreceni Szemle, VII. évf. 1999/2. 175-182.
47. *Christian Identity and Religious Instruction*. „Comenius Project”: The Practice of Christian Education in Europe, Gonarus College, Groningen, 1998. 41-47.; In: Contact – Newsletter of the International Association for the Promotion of Christian Higher Education. Vol. 10. No. 2. Winter 1999. Insert pages 1-4.
48. *A protestáns iskolarendszer hatása Szatmár szellemi arculatának kialakulására*. Szabolcs-Szatmár-Beregi Szemle, XXXIV. évf. 1999/1. 50-61.
49. *Bárha a titok közelébe kerülhetnénk! Erős várunk az anyanyelv*, Magyarok Világszövetsége kiadványa, Budapest, 1999. 9-12.
50. *A laboratóriumok és oratóriumok szemléletformáló ereje. A református pedagógus a III. évezred küszöbén*. In: Teológia a reménység örömeiben. Tanulmánykötet a 70. éves Szathmáry Sándor tiszteletére, Református Zsinati Iroda, Budapest, 1999. 75-83.
51. *Az MTA disziplina-vitájának folytatása Debrecenben*. Debreceni Szemle, VII. évf. 1999/2. szám. 251-252.
52. *A református teológia jövőképe a sajátos debreceni múlt és jelen nézőpontjából*. Theologiai Szemle, XLIII. évf. 2000/2. szám. 75-82. Megjelent még In: *Tanulmányok Mészáros István tiszteletére*, SRK Teológiai Akadémiája, Sárospatak, 1999. 73-88.
53. *Ecclesiological Background and Perspective on the Education of Ministers. A Biblical and Theological Basis for Training Ministers as I see it from the Reformed Debrecen*. In: Studies in Reformed Theology 3., Church and Ministry. Eds. A. van Egmond és D. van Keulen, Uitgeverij Kok, Kampen, 1999. 151-164.
54. *In Memoriam Alexander Czegledy 1909-1998*. In: *inSpire*, Princeton Theological Seminary, Winter 2000. 19.
55. *Teológia az egyház szolgálatában – Tanulmányok Thomas W. Gillespie tiszteletére (Theology in the Service of the Church, Princeton, 2000)* Könyvismertetés. Confessio, XXIV. évf. 2000/2. 125-127.
56. *Keresztyén hittudomány, természettudomány és európaiság*. Magyar Református Nevelés, I. évf. 2000/3. szám. 2-3.

57. *Technika és tudomány az európai keresztyén civilizációban.* In: Sola Scriptura... Tanulmányok Nagy Antal Mihály tiszteletére. SRK Teológiai Akadémiája, Sárospatak, 2000. 157-163.
58. *Pál apostoltól Barth Károlyig és tovább.* Theologiai Szemle, XLIII. évf. 2000/5. szám. 281-287.; In: Sárospataki füzetek, SRTA, Sárospatak, 2000/2. 45-60.
59. *Czeglédy Sándor (1909-1998), a rendszeres teológus.* Confessio, XXV. évf. 2001/1. 99-109.
60. *European Civilization from a Scientific and Technological Point of View.* Philosophia Reformata, Amersfort, Holland, Vol. 66 (2001), No. 1. 66-69.
61. *Tudományos meggyőződés és keresztyén hit Polányi Mihály gondolkodásában.* Debreceni Szemle, IX. évf. 2001/2. 215-218.; Confessio, XXV. évf. 2001/3. 75-78.
62. *A református Tisza István és a Debreceni Egyetem.* Confessio, XXV. évf. 2001/2. 101-104. Megjelent még: *Tisza István és a Debreceni Egyetem* címmel. Acta Universitatis Debreceniensis LIV. Történeti tanulmányok X. DE Debrecen, 2002. 97-103.
63. *A természettudományok az európaiság színvonalán. A Debreceni Református Kollégium történelmi öröksége.* Vermes évkönyv. Vermes Miklós Fizikus Tehetségápoló Alapítvány, Sopron, 2001. 6-14.; Magyar Református Nevelés, V. évf. 6-7. szám. 2004. december.; 23-29.
64. *A világ modern értelmezése és a keresztyén szemlélet egybecsengése.* In: *Mivéggett vagyunk.* Emlékkönyv Bolberitz Pál hatvanadik születésnapjára. Ecclesia, Budapest, 2001. 197-208.
65. *The Truth of Reason and the Reality of the World.* Research into the development of Western Civilization from the Viewpoint of Christian Theology and Natural Sciences. (Mit Zusammenfassung in Deutsch) In: Glaube und Denken. Jahrbuch der Karl-Heim Gesellschaft, 14. Jahrgang, 2001. Hans Schwarz (Hrsg.), Peter Lang, Frankfurt am Main, Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Wien, 2001. 153-172.
66. *A tudományos ismeret transzformációja a teológiai gondolkodás nézőpontjából.* Confessio, XXV. évf. 2001/4. 82-86. Megjelent még *A természettudományos megismerés és a keresztyén gondolkodás kapcsolata* címmel. Várad, 2002/4. 89-93., továbbá: Magyar Professzorok III. Világtalálkozója, Gyűjteményes kötet, Partiumi Keresztyén Egyetem, Nagyvárad, 2002. 99-104.; Debreceni Szemle XXII. évf. 4. szám, 2004/4. 535-540. (*Tudományos ismeretek – teológiai gondolkodás* címmel)
67. *Etnicitás, egyház és az Európai Unió.* In: Doctrina et Pietas. Tanulmányok a 70 éves Barcza József tiszteletére. DRHE-SRTA, Debrecen-Sárospatak, 2002. 31-37.
68. *A természeti világ és az emberi értelem nyitott rendje.* Confessio, XXVI. évf. 2002/2. 85-90., valamint Várad. II. évf. 2003/5. 96-102.
69. *A World Open Upwards in Mathematics and Theology.* (Mit Zusammenfassung in Deutsch). In: Glaube und Denken. Jahrbuch der Karl-Heim Gesellschaft. 15. Jahrgang, 2002. Hrsg. Hans Schwarz. Peter Lang, Frankfurt am Main, Bern, Berlin, Bruxelles, New York, Oxford, Wien. 2002. 107-130.

70. **Könyvismertetés.** Végh László: Természettudomány és vallás. Ref. Egyház. LIV. évf. 11. sz. 2002. november, B/III-B/IV.
71. **Fordítás** angolról magyarra. *Hans Schwarz: A fejlődés gondolata és a keresztyén eszkatológia.* Theologiai Szemle, XLV. évf. 2002. 3. sz. 171-175.
72. **Maxwell, James Clerk.** Szócikk. In: *Die Religion in Geschichte und Gegenwart. Handwörterbuch für Theologie und Religionswissenschaft*, Bd. 5. L-M. Hrsg. von Hans Dieter Betz. Mohr Siebeck Verlag, 4. neu bearbeitete Auflage, Tübingen, 2002. p. 935.
73. **Filozófiai perspektívák** - Véleményes jelentés Dr. Frank Sawyer habilitációs értekezéséről. Ref. Egyház, LV. évf. 2. sz. 2003. február, 42-43.
74. **Ethnicity, Church and European Union.** In: *Studies in Reformed Theology 7*, Eds. Eddy A.J.G. Van der Borght, Dirk van Keulen, Martien E. Brinkman, Faith and Ethnicity (Vol. 2), Meinema Zoetermeer, 2002. 150-158.
75. **Áldott kezű kőműves mester** – Kiss László emlékezete. Ref. Tiszántúl, Debrecen, 2003. március Melléklet. Megjelent még: Pedagógusok arcképcsarnoka 2003. Karácsony Sándor Neveléstörténeti Egyesület. H-B. megye, Debrecen. 136-143.
76. **Szilárd pont volt minden tekintetben.** – Pösze Lajos emlékezete. Pedagógusok arcképcsarnoka 2003. Karácsony Sándor Neveléstörténeti Egyesület. H-B. megye, Debrecen. 216-221.
77. **Könyvismertetés.** *Christoph Klein: Bosszú helyett megbocsátás.* A megbékélés kultúrájának teológiai alapvetése. (Kálvin Kiadó – Luther Kiadó, Budapest, 2003. 287. lap. Ford: Köves Gyopárka) Református Egyház, LV. évf. 11. sz. 2003. november. 266.
78. **Mi legyen a „kánaáni nyelvvel”?** – Református Egyház, LV. évf. 12. sz. 2003. december. 281-283. ... MTA kiadványban is....!!!!????
79. **A bűnmegelőzés és a keresztyén nevelési formák.** Confessio. XXVII. évf. 2003/3. 72-78.
80. **Sorstalanság – egy keresztyén gondolkodó szemével.** Várad. II. évf. 2003/3. 103-109.; Confessio, XXVII. évf. 2003/2. 116-121; Debreceni Szemle, XII. évf. 2.sz. 2004/2. 314-320.
81. **A Reformed Theological Perspective Based on the Characteristic Past and Present of Debrecen.** In: *Reformed Theology – Identity and Ecumenicity.* Editors: Wallace Alston and Michael Welker. Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, MI and Cambridge, U.K., 2003. 190-204.
82. **„Mintha látták volna a láthatatlant...”** Mit jelent számomra a zsidó nép? In: „Mint folyóvíz mellé ültetett fa...” Emlékkötet Dr. Módis László professzor tiszteletére századik születésnapján. DRHE Ószövetségi füzetek, Debrecen, 2003. 105-115.
83. **A református teológia hozzájárulása a tudomány és teológia párbeszédéhez.** Várad, III. évf. 1. sz. 2004/1. 97-107.; Theologiai Szemle, XLVII. évf. 2004/2. 81-86.
84. **Maurice Eugene Osterhaven (1915-2004).** A DRHE díszdoktorának emlékezete. Ref. Tiszántúl. 2004/1. 3-4.
85. **The Nature of the Created Universe: A Survey of the Dialogue between Science and Theology by Roman Catholic, Anglican, Lutheran, and Reformed**

- Theologians.* Glaube un Denken. Sonderband 2004. Karl Heim Gesellschaft. Verlag: Peter Lang, Frankfurt am Main, Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Wien. 2004. 383-393.
86. *Szabkírálat Hotorán Gábor „Török István küzdelme kora ideológiájával” című akadémiai pályamunkájáról.* In: Gondolkodó és cselekvő hit. Tanulmányok a 100 éve született Török István professzor emlékére. DRHE, Debrecen, 2004. 137-149.
87. *Tanár és tanítvány.* Ref. Egyház, LVI. évf. 9. szám. 204-208.; In: Gondolkodó és cselekvő hit. Tanulmányok a 100 éve született Török István professzor emlékére. DRHE, Debrecen, 2004. 137-149.; Várad, 2005/1. 87-96.
88. *Minister doctus. A lelkipásztor mint kultúrember, szakember és tudós.* In: Orando et laborando. A DRHE 2003/2004. évi értesítője a 466. tanévről. Debrecen, 2004. 125-137.
89. *Open Order of the Natural World and Human Mind: Is there a Future for the Cooperation of Natural Sciences and Christian Theology?* In: Loving God with our Mind. Essays in Honor of Wallace M. Alston. Ed. M. Welker and C. Jarvis. W. B. Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, MI/Cambridge, U.K. 2004. 98-105.
90. *A rend és szabadság keresztyén gyökerei az európai civilizációban.* Várad, III. évf. 5. szám. 2004/5. 93-99., valamint a Rend és Szabadság a mindenségben kötetben, DRHE – Hatvani István Teológiai Kutatóközpont, Debrecen, 2005. 119-141.
91. *Sola Scriptura.* A teológia tudományos művelése tárgyának megfelelően. Theologiai Szemle, XLVIII. évf., 2005/2. 64-68. Valamint a Collegium Doctorum, MORE Doktorok Kollégiumának periodikája, I. évf. 1. sz., 2005. augusztus. 29-37.
92. *Főnyilik-e a zárt világunk?* – http://www.doczy.drk.hu/MH_megnyit_GB.htm
93. *Az ember titka.* Korreferátum Gánóczy Sándor előadásához. In: Orando et laborando. A DRHE 2004/2005. évi értesítője a 467. tanévről. Debrecen, 2005. 145-150; Várad, 2007/6. 78-82.
94. Könyvismertetés. *Emlékkötet Albert Einstein életművéről.* Albert Einstein válogatott írásai. Válogatta és az előszót írta Székely László. Typotext, Budapest, 2005. Theologiai Szemle, XLVIII. évf. 2005/4. sz. 228-230. Megjelent még *Albert Einstein válogatott írásai* címmel, Várad, 2006/2. 105-108.; Debreceni Szemle XV. évf. 2. sz. 2007/2. 277-280.
95. *Új kilátások az evangélikus-református párbeszédben – Nagygeresd, Leuenberg – Elértünk-e valamit? Várhatunk-e valamit?* Theologiai Szemle, XLIX. évf. 2006/1. 28-32.
96. *A világ nyitott!* Várad, V. évf. 2006/1. 88-92; Debreceni Szemle, XV. évf. 3. sz. 2007/3. 348-353.
97. *Munkácsy Krisztusa. A trilógia bibliai és teológiai értelmezése.* DRHE, Hatvani István Teológiai Kutatóközpont. Debrecen, 2005. 32 lap. Megjelent angol nyelven: *Munkácsy's Christ. The Trilogy's Biblical and Theological Interpretation.* DRHE, Hatvani István Teológiai Kutatóközpont. Debrecen, 2007. 32 lap. Megjelent még a Church and Culture kötetben. Orando et laborando sorozat. DRHE, Debrecen, 2007. 93-107.

98. *God and Creation, Reformed Dogmatics, vol. 2.* by Hermann Bavinck. Book Review. *Theology Today*, Vol 63, Nr. 2., July 2006, 257-258.
99. *Mennyire nyitott a teológia?* In: Orando et laborando. A DRHE 2005/2006. évi értesítője a 468. tanévről. Debrecen, 2006. 131-141.
100. *Fatelessness.* In: Genius Loci. In honour of Frank Sawyer. Sárospataki Református Teológiai Akadémia, 2006. 41-50. Eredeti cím: Sorstalanság. Ford.: Deák Lehel.
101. *Az ember „fölfelé nyitott” világa.* *Theologiai Szemle*, XLIX. évf. 2006/2. 70-74. Megjelent még a Romhányi Orvostalálkozók V. kötetben, Kiadja az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, Budapest, 2006. 17-28.
102. *Debreceni ajándék a magyar kultúrának. Kálnási Árpád cívis szótára.* Református Tiszántúl. Debrecen, 2007. XV. évf. 1. sz. 21-22. Megjelent még: *Theologiai Szemle*, L. évf. 2007/1. 61-62.; *Várad* 2007/9. VI. évf. 37. sz. 118-121.
103. *A zárt világ fölnyitása.* Tanulmány. In: *Gaudium et corona.* Tanulmánykötet Takács Zoltán tiszteletére 80. születésnapja alkalmából. Szerk.: L. Erdélyi Margit és Peres Imre. Selye János Egyetem, Komarno, 2007. 287-292.
104. *New Perspectives in the Lutheran-Reformed Dialogue.* In: *Studies in Christian History and Thought: Ecumenical and Eclectic.* Essays in Honour of Alan P. F. Sell. Paternoster, Nottingham, UK. 2007. 233- 245. (Lásd: 94. tétel)
105. *Truth and Reality in Exploring the Possibilities of Christian Thought.* *Omega.* Indian Journal of Science and Religion. Aluva, Kerala, India. Vol. 6., No. 1, June 2007. 101-112.
106. *A „kánaáni nyelv” és a református teológiai nyelvújítás.* In: *Debreceni Szemle*, XV. évf. 4. szám. 2007/4. 453-465.; *Isteni megszólítás ... emberi válasz.* Jubileumi tanulmánykötet Eszenyeiné Széles Mária professzor tiszteletére. Partium Kiadó, Nagyvárad, 2007. 139-149.; *Református Egyház*, LX. Évf. 5. sz., 2008. május, 84-89.
107. *Kálvini vonások a magyarok lelki arcán I. rész: Kálvin és Debrecen.* In: Orando et laborando. A DRHE 2006/2007. évi értesítője. 469. tanév. Szerk.: Kustár Zoltán. Debrecen, 2007. 133-142.
108. *The World is Open.* In: *A tudományos gondolkodás nyitottsága – Openness of the Scientific Thinking.* Szerkesztette/Editors: Gaál Botond és Végh László. DRHE – Hatvani István Teológiai Kutatóközpont, Debrecen, 2007. 46-60.
109. *Könyvismertetés!* J. Wentzel Van Huyssteen: *Egyedül a világban? – Az emberi egyediség a tudományban és a teológiában.* The Gifford lectures, 2004. Eerdmans, Grand Rapids, MI, USA., 2006. Pp. XVIII+347. In: *A tudományos gondolkodás nyitottsága – Openness of the Scientific Thinking.* Szerkesztette/Editors: Gaál Botond és Végh László. DRHE – Hatvani István Teológiai Kutatóközpont, Debrecen, 2007. 227-231.
110. *Book review!* J. Wentzel Van Huyssteen: *Alone in the World? – Human Uniqueness in Science and Theology.* The Gifford lectures, 2004. Eerdmans, Grand Rapids, MI, USA., 2006. Pp. XVIII+347. In: *A tudományos gondolkodás nyitottsága – Openness of the Scientific Thinking.* Szerkesztette/Editors: Gaál

- Botond és Végh László. DRHE – Hatvani István Teológiai Kutatóközpont, Debrecen, 2007. 232-236. (Lásd 108. magyarul!)
111. **Kálvini vonások a magyarok lelki arcán.** Református Egyház, LX. Évf. 6. sz., 2008. június, 109-120.
  112. **Fordítás** angolról magyarra. **Iain Torrance: Polányi Mihály és a „Szentírás-értelmezés”.** In: Orando et laborando. A DRHE 2006/2007. évi értesítője. 469. tanév. Szerk.: Kustár Zoltán. Debrecen, 2007. 143-147.
  113. **Az ember titka: test, lélek, szellem.** In: Debreceni Szemle, XVII. évf. 1. szám. 2009/1. 48-59.; In: **Az ember mint lélek.** Szerkesztette: Gaál Botond és Végh László. Tudomány és Teológia konferenciakötet. ISBN 978-963-06-6445-5. DRHE – Hatvani István Teológiai Kutatóközpont, Debrecen, 2009.

Szakmaspecifikus alkotások

1. A Debreceni Református Kollégium **természettudományi gyűjteményeinek** rendezése, újbóli katalogizálása és azok egy kötetbe foglalása 1982-1987 közötti években. A következő nemzeti értéket képviselő gyűjteményekről van szó: Régi fizikai eszközök gyűjteménye, Iskolai ásványgyűjtemény, Szőnyi-féle ásványgyűjtemény, Állatgyűjtemény, Herbárium, Kőzetgyűjtemény. A **régi fizikai eszközöket** mint védetté nyilvánított gyűjteményt Kiss Lászlóval együtt Gaál Botond rendezte és újból katalogizálta.
2. **A Debreceni Református Hittudományi Egyetem oktatási, nevelési és tudományművelési alapelvei, szabályzatai.** DRK. Sokszorosító Iroda. Debrecen, 1993. 203 lap.
3. **TÖRVÉNY a Magyarországi Református Egyház Felsőoktatási Intézményeiről** alapszövegének elkészítése 1995-ben. A Zsinat által elfogadott szöveg megjelent a Református Egyház hivatalos lap 1996/1. számában.
4. **Etikai Kódex** – Készült a református közoktatási intézményekben dolgozó pedagógusok számára 1996-ban.
5. **Presbiterek Kiskatéja** – Készült a Magyarországi Református Egyház gyülekezeteinek használatára, DRK Sokszorosító Iroda, Debrecen, 1999. 36 oldal. Második kiadásban módosított szöveggel megjelent 2006-ban a Debreceni Református Nagytemplom Könyvesboltja kiadásában.
6. **Református vagyok** – Kiadta: Debrecen Nagytemplomi Egyházközség, Debrecen, 2003. 48 oldal. (*Recenziók:* Széles Lajos – Ref. Egyház, 2003. december; Csohány János – Harangszó, 2004. január; Fekete Károly – Ref. Tiszántúl, 2003. 4. sz.; Kustár Zoltán – Orando et laborando, A DRHE 2003/2004. évi értesítője. 215.) Második kiadásban megjelent 2006-ban módosított, aktualizált adatokkal a Debrecen Nagytemplomi Egyházközség Könyvesboltja kiadásában.
7. **Így szól az Úr!** Ünnepi igehirdetések a Debreceni Református Kollégium legátusai számára. DRHE, Debrecen, 2004. 140 oldal.
8. **Lektorai munkák:**
  - a) **Egyházak és vallások a mai Magyarországon.** Szerk.: Gesztelyi Tamás, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1991.

- b) Éles Csaba: *A Genti Oltártól Wittenbergig, Németalföld és Németország kultúrája a 15-16. században*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.
- c) Ronald L. Hall: *Polányi Mihály a művészetéről és a vallásról: Néhány kritikai reflexió a Meaning című műről*. Polanyiana, VI. évf. 1. szám. 12-21.
- d) Bruce Haddox: *Kérdések Polányi Meaning című művéhez: Válasz Ronald Hallnak*. Polanyiana, VI. évf. 1. szám. 22-26.
- e) Richard Gelwick: *Tudomány és valóság, vallás és Isten: Válasz Harry Proschnak*. Polanyiana, VI. évf. 1. szám. 27-42.
- f) Harry Prosch: *Polányi nézete a vallásról a Personal Knowledge-ban: Válasz Richard Gelwicknek*. Polanyiana, VI. évf. 1. szám. 43-50.
- g) Durwood Foster: *Pannenberg polányianizmusa: Válasz John Apczynskinak*. Polanyiana, VI. évf. 1. szám. 75-81.
- h) *A világunk Istené*. Hitvallási irat. (*Our World Belongs to God*. Grand Rapids, MI., USA., CRC Publication, 1987.) Sárospatak, SRТА, 2001.
- i) *A világunk Istené*. Időszerű bizonyágtétel. Kommentár. (*Our World belongs to God. A Contemporary Testimony*. CRC Publication, Grand Rapids, Michigan, 1987). SRТА, Sárospatak, 2002. 158 oldal.
- j) Thomas F. Torrance: *Einstein és Isten*. Debreceni Szemle, XIII. évf. 3. sz., 2005/3. 402-420.
- k) Kvasz László: *Az ókori világ felnyitása és a modern világ születése*. In: A tudományos gondolkodás nyitottsága. Hatvani István Teológiai Kutatóközpont, Debrecen, 2007. 61-82.
- l) Hans Schwarz: *Az evolúció hatása a teológiára Nagy-Britanniában és Észak-Amerikában*. In: A tudományos gondolkodás nyitottsága. Hatvani István Teológiai Kutatóközpont, Debrecen, 2007. 105-132.

9. Interjúk:

- a) Madaras Lászlóné: *A keresztyén teológiai gondolkodás és a természettudományok*. Jászkunság, XLV. évf. 1999. június-augusztus. 181-186.
- b) Barbara A. Chaapel: *Dialogue in Debrecen – Science and Theology in the Work of Botond Gaal*. In: *inSpire*, Princeton Theological Seminary, Winter 2000. 19-20.
- c) Madarász Imre: *A teremtett rend értéke és óvása*. Magyar Felsőoktatás, 2000/8. 60-61.
- d) Találkozás Göncz Árpáddal a Magyar Köztársaság volt elnökével. Polanyiana, 13. kötet, 1-2. sz., 2004. Budapest. 137. és 138.

* * * * *

Nem tudományos igénnyel és nem tudományos sajtóban megjelent cikkek, előszók, lektori munkák, ismeretterjesztő írások, beszámolók, ünnepi beszédek, prédikációk, méltatások, előadás-töredékek száma száznegyvennél több. Külön publikációs listán szerepelnek.